

NOVICE

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemaje za celo leto 3 gld. 40 kr. za pol leta 1 gld. 70 kr. za četrt leta 90 kr pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. 10 kr., za četrt leta 1 gld. 10 kr.

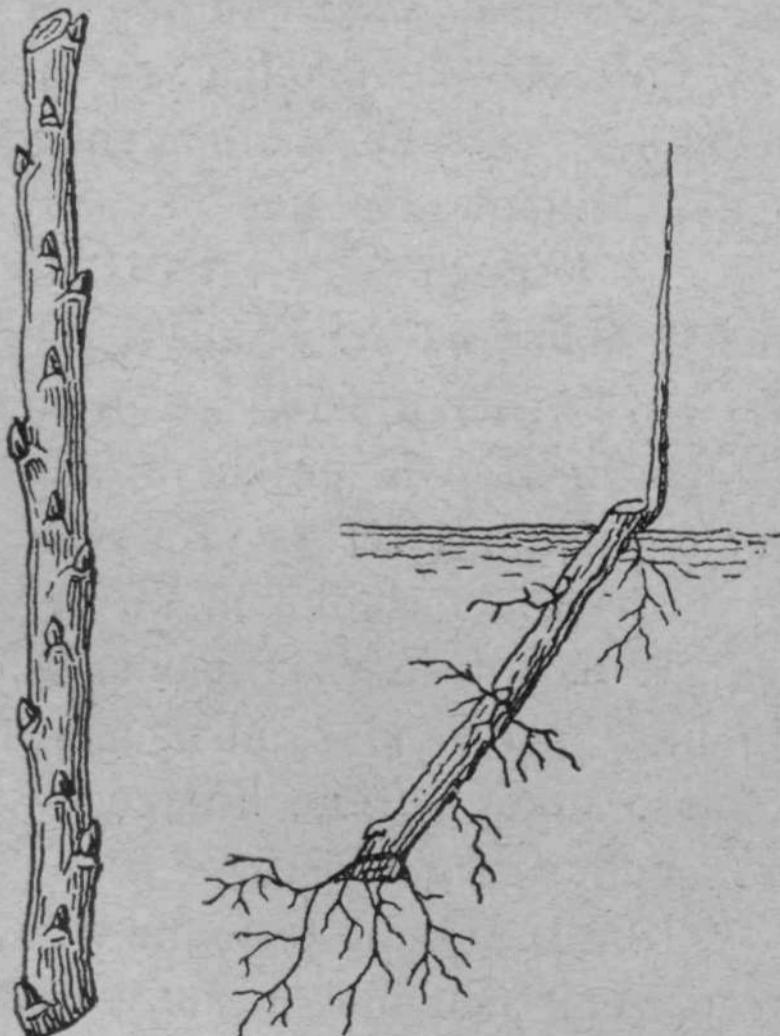
V Ljubljani 27. avgusta 1890.

Obsieg: Vzgoja kuten za podlogo pritličnim hruškam. — Kako hrani sveže sadje? — Sušenje sadja. — Umorjenje mlade matice po prašenji. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Zemljepisni in narodopisni obrazi. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Vzgoja kuten za podlogo pritličnim hruškam.

Ako hočeš hruškovo drevo obdržati pritlično in dati mu primerno in lepo obliko, cepi hruško na kutno. Pritlična hruška, cepljena na divjak, poganja ti preveč v les in je vsled tega nerodovitna. Kuten za podlogo pa ne vzgojimo iz semena, ampak s potikovanci. Potikovance imenujemo mladike prejšnjega leta, ki jih narežemo januvarija ali februarja ter jih shranimo do spomladi v hladno klet ali zakopljemo v zemljo. Podtikovance moramo narediti iz dozorelega lesa, najboljši pa je tist, ki ima gosto rastoče pope. Potikovanci naj bodo 20 do 30 % dolgi, ter odrezani spodaj tik enega popa (glej podobo 1.). Spomladi vsadi te potikovance v globoko prekopano gredo in sicer poševno (glej podobo 2.). To zvršiš, ako narediš s *Pod. 1.* kakim klinom v prerahlan svet primerno luknjo, v katero vtakneš potikovanec, ter potem pritisneš k njemu od vseh strani zemljo. Najviše oko bodi tik nad zemljo. Dobro storиш, ako pokriješ potem gredo z mahom, s čreslom, z listjem ali s kratkim, dobro preležanim gnojem. Med letom se uko-

rahlan svet primerno luknjo, v katero vtakneš potikovanec, ter potem pritisneš k njemu od vseh strani zemljo. Najviše oko bodi tik nad zemljo. Dobro storиш, ako pokriješ potem gredo z mahom, s čreslom, z listjem ali s kratkim, dobro preležanim gnojem. Med letom se uko-

renini potikovanec in požene mladiko (glej pod. 2.). Če je poganjek za požlahtnitev dovolj močan po prvem letu moreš ukoreninjeno kutno uže prvo pomlad rabiti za podlogo, drugače naj raste še eno leto. Drugo leto okopaj in oplevi potem še premalo močne kutne. Nekatere vrste hrušek nočajo rasti in roditi na kutni, na pr. Clairgeau. Umen sadjar ve si pa pomagati. On cepi prvo leto na kutno dobro rastočo vrsto ali pa kar hruškov divjak, drugo leto pa nekaj centimetrov više tisto vrsto, ki noča precej rasti na kutni.

Kako hrani sveže sadje?

Da se določi, kako se sveže sadje pozno zorečih vrst najdalje ohrani, da ostane dobro za prodajo, shranilo je poskušališče kr. sadjarske in vinarske šole v Geisenheimu dne 6. novembra lanskega leta po 25 kosmačev in po ravno toliko bergamotek enakomerno razvitih na razne načine, kakeršni so v navadi: Ti načini so ti le: 1. Sadja se zavije v svilen papir. 2. Dene se mej strugotine. 3. Vloži se v ječmenovo slamo in zaboje. 4. Zloži se v otavo. 5. Zazpe se z žaganjem. 6. Zaspe se s pšeničnimi plevami. 7. Vloži se v izprano milko. 8. Shrani se v sadni shrambi kar tako razpoloženo. 9. Prsti se na sadje naspe v prstno posodo, katera se potem zakoplje na vrtu. Sadje se je na vse imenovane načine izimši št. 10 hranilo v sadni shrambi; 11. hruške so se pa še zavile v propkovo moko, katero rabijo na Španskem za pošiljanje trdega namiznega grozinja.

Dne 9. februarja so vse sadje vzeli iz posod, po katerih je bilo poshranjeno, in zložili je v zakurjeni sobi na mizo, kjer so je do 22. dne februarja večkrat pregledovali. To se je pa zgodilo, da bi zvedeli, kako se bi vzdrževalo sadje po sadnih prodajalnicah, ker pro-